

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS IŠVADA

2019 m. spalio 03 d.
Klaipėda

Posėdžio laikinasis pirmininkas – Petras Džervus

Posėdžio sekretorė – Liuda Bartkienė

Klaipėdos regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai dalyvavę teikiant pasiūlymus, išvadas ir rekomendacijas: Mindaugas Stepanas, Petras Džervus, Laima Šliogerienė, Ramunė Staševičiūtė, Margarita Ramanauskienė, Edmundas Andrijauskas, Vytautas Grykšas, Saulius Danius, Rolandas Rakevičius, Gintaras Čičiurka, Vaida Ona Atienė, Alfredas Gumuliauskas, Laimonas Bogušas

Nuo projekto svarstymo nusišalino Tarybos narys – Edmundas Andrijauskas.

Paaiškinimus Tarybos posėdyje pateikė: projektų vadovas Edmundas Andrijauskas ir architektė /autorė Vilmanta Vaupšienė

Prašymą pateikusieji: UAB „Andrijausko architektų biuras“ direktorius Edmundas Andrijauskas

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) gavo UAB „Andrijausko architektų biuras“ (2019-07-19) prašymą dėl „*Viešbučių paskirties pastato (apartamentų kompleksas) su administracinės paskirties patalpomis Tomo g. 26 ir 28 (sklypų kad. Nr. 2101/0003:821 ir Nr. 2101/0003:453), Klaipėdoje statybos projektas*“ projektinių pasiūlymų **įvertinimo ir rekomendacijų** pateikimo.

Prie Prašymo pridėti šie dokumentai:

1. „*Viešbučių paskirties pastato (apartamentų kompleksas) su administracinės paskirties patalpomis statybos, Tomo g.26. ir 28., Klaipėda*“ projektiniai pasiūlymai.

Taryboje Projekto svarstymas vyko tokia tvarka: atviroje posėdžio dalyje buvo išklaustyta projekto rengėjo UAB „Andrijausko architektų biuro“ vadovo arch. E. Andrijausko argumentuotas Projekto pristatymas. Pareiškėjui užduoti klausimai. Po to vyko uždara Tarybos posėdžio dalis.

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

PROJEKTO PAVADINIMAS: Viešbučių paskirties pastato (apartamentų kompleksas) su administracinės paskirties patalpomis Tomo g. 26 ir 28 (sklypų kad. Nr. 2101/0003:821 ir Nr. 2101/0003:453), Klaipėdoje statybos projektas.

PROJEKTO STADIJA: Projektiniai pasiūlymai.

PROJEKTUOTOJAS: UAB „ANDRIJAUSKO ARCHITEKTŲ BIURAS“, Turgaus a. 25, LT-91246, Klaipėda. Tel. 8-46-411956.

UŽSAKOVAS: UAB „BCO“.

PROJEKTO VADOVAS: Edmundas Andrijauskas, kvalifikacijos atest. Nr. A056

PROJEKTO DALIES ARCHITEKTĖ: Vilmanta Vaupšienė, atest. Nr. A384

Autoriai pristatė projektinius sprendinius. Pateikė pilnos apimties sklypo ir gretimybių istorinės analizės apžvalgą. Išvadiniais istorinės analizės teiginiais ir išlikusiomis buvusio užstatymo fotofiksacijomis pagrindė siūlomą sklypų užstatymo principą. Pakomentavo galiojančius teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, kuriais buvo vadovaujama rengiant projektinius pasiūlymus.

Autoriai pristatė pastato architektūrinį sprendinį ir informavo tarybos narius, kad iš visuomenės buvo sulaukta pastabų dėl projektuojamo pastato „nemodernumo“. Tačiau įvertinę visas aplinkybes, nutarė vadovautis foninio užstatymo formavimo principu, autorių teigimu tai įtakoją ir architektūrinį neutralumą, susiliejimą su aplinka. Projekte buvo siekiama nekonkuruoti su pastatais turinčiais gausesnį dekorą.

Pristatymo pabaigoje, autoriai pademonstravo ankstesnius šio projekto variantus, kaip alternatyvius sprendinius.

Autoriams pristačius projektą tarybos nariai uždavė klausimus. Klausta apie projektuojamo pastato prijungimo būdą prie esamo pastato gretimame sklype (Tomo g. 24). Autoriai pažymėjo, kad tai šiam projektui svarbus klausimas tiek istorine, tiek utilitariąja būsimos pastato naudojimo prasme. Istoriskai pastatas turėtų būti apjungiamas su atkuriamu aukštesniuju korpusu, bet pasikeitusios nuosavybės ribos, fragmentuotas neišlikęs užstatymas ir pakitusi urbanistinė aplinka to pasiekti neleidžia. Projektuojamo pastato prijungimo prie esamo pastato (Tomo g. 24) principas padiktuotas senose fotografijose fiksuotais pastato vaizdais ir senaisiais miesto planais, kuriuose matoma, kad pradžioje buvęs tarpas tarp pastatų neužstatytas, o vėliau atsiradusi žemesnė jungtis tarp pastatų, kurios viršuje galimai buvo įrengta stogo terasa. Tačiau fiziškai jokia buvusio pastato dalis, tame tarpe ir fotografijoje (XX a. vid.) fiksuoti buvusio pastato griuvėsiai, neišlikę.

Tarybos nariai klausė apie stogo dangos užleidimo ant fasadų motyvą. Autorių teigimu, kol kas tai racionaliausias sprendimas atsižvelgiant projektuojamų švieslangių išdėstymą. Autoriai pritarė iš klausimo kylančiai minčiai, jog kitoks architektūrinis šios vietos sprendimas galimas, tik jį reikia surasti. Aptartos kitos smulkios architektūrinės detalės.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

Tarybos nariai, vadovaudamiesi specialiosiomis architektūros srities žiniomis, profesionalumo ir objektyvumo principais, apibendrintai įvertino projektinius pasiūlymus LR Architektūros įstatyme nustatytų architektūros kokybės kriterijų atžvilgiu:

1. Urbanistinis integralumas: įvertinus istorinę medžiagą ir esamą urbanistinę situaciją, o taip pat esančią nuosavybės santykių struktūrą, galiojančių teritorijų planavimo dokumentų visumą ir planuojamą urbanistinę plėtrą gretimybėse – šiam kriterijui prieštaravimų neįžvelgta.

2. Atitiktis darnaus vystymosi principui: Tarybos nariai pastebėjo, kad svarstomam projektui sudėtinga taikyti šį kriterijų, bet atsižvelgus į urbanistines ir būsimas aplinkos pagerinimo aplinkybes, daugumos pritarimu nutarė, kad projekto sprendiniai atitinka šiam kriterijui.

3. Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė (ergonomiškumas), ilgaamžiškumas: Tarybos nariai pažymėjo, jog projektuojamo pastato jungtis su gretimu kvartalo pastatu (Tomo g. 24) nėra tinkama kompoziciškai ir programuoja galimas statinio priežiūros problemas dėl atmosferos kritulių. Taryba daugumos pritarimu nutarė, kad išskyrus pastatų jungties klausimą, projektas atitinka šį kriterijų.

4. Inovatyvumas (naujų technologijų, medžiagų, architektūrinių, urbanistinių sprendimų panaudojimas): Tarybos narių nuomone, nagrinėjamam projektui šis kriterijus nėra taikytinas, dėl pačios pastato architektūrinės idėjos ir siekio atkartoti foninės architektūros istorinėje aplinkoje principus;

5. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas: Daugumos nuomone, nagrinėjamas projektas atitinka šį kriterijų.

L. Šliogerienė nesutiko su tokiu sprendimu ir išsakė savo atskirąją nuomonę. Pasak L. Šliogerienės projekto pristatymo metu nebuvo akcentuota sklypo vietos svarba. Greta atstatoma Jono bažnyčia, kuri istoriskai turėjo visą aplinkinį kontekstą, tame tarpe ir projektuojamame sklype stovėję pastatai. Taip pat ši vieta gerai apžvelgiama nuo bastionų, todėl šio pastato kokybei turi būti keliami labai aukšti reikalavimai, o pristatyto projekto architektūra, L. Šliogerienės nuomone, neatspindi jokie laikotarpio, kaip ir greta pastatytas naujas pastatas. Visi pastatai, kuriuos galima apžvelgti nuo bastionų pusės yra „supainiotos“ architektūros – vitrinos priekyje, beveidis tūris ir kartu dedamos neaiškios detalės, tokios kaip nedideli arkiniai langai, lyg jie ten buvę. L. Šliogerienės manymu, nagrinėjamas pastatas neatitinka ir dabartinio laikotarpio architektūros, pakartojo, kad pastatas šioje vietoje turi būti labai ypatingos architektūros. Paminėjo, kad galbūt netgi turėtų būti suorganizuotas architektūrinis konkursas. L. Šliogerienės nuomone, šioje vietoje turi būti arba naujos kokybiškos architektūros pastatas arba pilnai atstatoma buvusi berniukų mokykla, siekiant atkurti pilną Jono bažnyčios kontekstą.

G. Čičiurka išsakė palaikymą L. Šliogerienės pasisakymui ir pridūrė, jog projekto autoriai prieštaravo patys sau – turėjo gerą tikslą sukurti foninės architektūros objektą unikalioje vietoje, bet nesugebėjo to pasiekti, nes pastato fasaduose naudojama daug neaiškių puošybos elementų, detalių. Tokiai architektūrai, kuri neturi šiuolaikinės architektūros bruožų, išryškinančių aplinkinę senamiesčio architektūrą, nereikėtų pritari.

Tarybos narys S. Danius iškėlė klausimą ar atsižvelgus į išsakytus pastebėjimus svarstomam projekto variantui, tarybos nariai labiau pritarė alternatyviam autorių pristatytam variantui. Tarybos nariai nutarė šį aspektą ir išsakyti L. Šliogerienės ir G. Čičiurkos pastabas įvertinti nagrinėjamo projekto atitikimo Vientisos architektūrinės idėjos kriterijui metu, nes išsakytos mintys labiau laikytinos pastabomis projektuojamo pastato architektūrai nei kultūros paveldo išsaugojimui.

6. Aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams – projektavimo visiems (universalus dizaino) principų taikymas, užtikrinant žmonių srautų judumą ir projektuojamų objektų prieinamumą (pasiekiamumą): Projekto sprendiniuose prieštaravimų ar neatitikimų šiam kriterijui neįžvelgta.

7. Vientisa architektūrinė idėja: Tarybos daugumos nuomone anksčiau išsakytos pastabos projektuojamo pastato architektūrai žymiai aktualesnės nagrinėjant projekto sprendinių atitikimą Vientisos architektūrinės idėjos kriterijui. Tarybos narių nuomone išsakytos L. Šliogerienės ir G. Čičiurkos pastabos iš principo yra teisingos ir į jas projekto autoriai turi atsižvelgti.

P. Džervus atkreipė tarybos narių dėmesį, jog sprendinių atitikimas Vientisos architektūrijos idėjos kriterijui gali būti vertintinas dvejopai – atsižvelgiant tik į projektuojamo pastato architektūrinį vientisumą arba atsižvelgiant į projektuojamo pastato architektūrinį vientisumą su supančios aplinkos architektūra. Dalis tarybos narių pasisakė, kad nagrinėjamo projekto architektūra neturėtų būti vertinama atsietai nuo supančios aplinkos, kita dalis tarybos narių laikėsi nuomonės, kad šis kokybės kriterijus yra apibrėžtas tik projektuojamam pastatui.

Balsavimo būdu nuspręsta, kad nagrinėjamo projekto sprendiniai atitinka Vientisos architektūrinės idėjos kriterijų (viso balsavusių – 11; Už balsavo – 7, Prieš balsavo – 4).

8. Funkcionalios pastato struktūros kūrimas: Tarybos nuomone, nagrinėjamas projektas atitinka šį kriterijų.

9. Estetika: Tarybos daugumos nuomone, vertinant projektinius pasiūlymus atitikimo Estetikos kriterijui aspektu, svarbios anksčiau išsakytos pastabos savo turiniu. Dalis tarybos narių pasirinktą projektuojamo pastato estetiką laiko imitacinio pobūdžio ir atkreipia dėmesį, jog toks architektūrinis žanras, kaip siekis eiti neutraliu keliu, stengiantis kuo mažiau konfliktuoti su aplinka, egzistuoja. Kita dalis tarybos laikėsi pozicijos, jog sunku nagrinėjamą projektą priskirti imitacinei architektūrai, nes neįmanoma identifikuoti kokio laikotarpio architektūra bandoma imituoti, juolab imitacinio pobūdžio architektūrą iš principo nėra siektina.

Balsavimo būdu nuspręsta, kad nagrinėjamo projekto sprendiniai neatitinka Estetikos kriterijaus (viso balsavusių – 11; Už balsavo – 3, Prieš balsavo – 8).

10. Sprendimų racionalumas, įvertinus statinio projektavimo ir projekto realizavimo kainos santykio optimalumą: Taryba susilaiko nuo Projekto vertinimo šiuo kriterijaus atžvilgiu, kadangi toks vertinimas projektinių pasiūlymų stadijoje nėra tikslingas.

Po projekto sprendinių atitikimo Architektūros kriterijams įvertinimo, tarybos nariai dar kartą pasisakė dėl nagrinėjamo projekto architektūros:

Dalies tarybos narių neįtikino projektuojamame pastate kuriama didelė architektūrinių elementų ir jų dydžių įvairovė – nereguliarūs langų ir durų ritmai, kurie nėra būdingi foninės architektūros objektui.

Dalis tarybos narių pasisakė, kad autorių pademonstruotas alternatyvus sprendinys projektuojamam sklypui būtų sėkmingesnis kelias siekiant užsibrėžto tikslo sukurti foninės architektūros pastatą.

Tarybos nariai atkreipė dėmesį, jog projekto sklypo plane pažymėta suplanuota požeminė atliekų surinkimo aikštelė (pagal Schema). Tarybos narių nuomone schemos rengimo metu tinkamai nebuvo įvertintas galimas užstatymas sklypuose Tomo g. 26 ir 28, o taip pat gretimybėje numatytas Jono bažnyčios atstatymas. Akivaizdu, kad realizuojant šiuos objektus, požeminės atliekų surinkimo aikštelės vieta turi būti pakeista.

IV. TARYBOS IŠVADA

Taryba nusprendė, jog pristatyti projektiniai sprendiniai neatitinka architektūros Estetikos kokybės kriterijaus, pagal Architektūros kokybei taikomus reikalavimus, nurodytus LR Architektūros įstatyme.

Taryba nusprendė, jog pristatyti projektiniai sprendiniai negali būti įvertinti atitikimo Inovatyvumo kriterijui aspektu, pagal Architektūros kokybei taikomus reikalavimus, nurodytus LR Architektūros įstatyme, dėl pačios pastato architektūrinės idėjos ir siekio atkartoti foninės architektūros istorinėje aplinkoje principus.

Taryba nusprendė, jog projektiniai sprendiniai atitinka Urbanistinio integralumo, Atitikties darnaus vystymosi principui, Statybos ir kuriamos aplinkos kokybės, Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo, Aplinkos pritaikymo visiems visuomenės nariams, Vientisos architektūrinės idėjos ir Funkcionalios pastato struktūros kūrimo kriterijams pagal Architektūros kokybei taikomus reikalavimus, nurodytus LR Architektūros įstatyme.

V. REKOMENDACIJOS

1. Įvertinti galimybę kitaip spręsti fizinę jungtį tarp projektuojamo pastato ir esamo pastato (Tomo g. 24), vengti probleminio stogų suvedimo architektūrinės kompozicijos ir būsimos priežiūros aspektais.
2. Paieškoti įtikinamesnio projektuojamo pastato stogo ir fasado suvedimo sprendimo.
3. Siekiant foninės architektūros įvaizdžio, suvaldyti fasadų angų ritmiką.

4. Nustatyta tvarka teikti Klaipėdos m. savivaldybės administracijai pasiūlymą pakeisti suplanuotos požeminės atliekų surinkimo aikštelės vietą ties Pylimo ir Tomo g. sankryža į tinkamesnę – objektyviai esančią toliau nuo atstatomos Jono bažnyčios ir kitų urbanistinę struktūrą ir visuomeninę trauką stiprinančių naujų pastatų, tame tarpe ir sklypuose Tomo g. 26 ir 28.

Posėdžio pirmininkas

Petras Džervus

Posėdžio sekretorė

Liuda Bartkienė